

Bohoslužby v Javorníku 3.prosince 2017

Mk 13,33-37

Milé sestry, milí bratři, rád se tak někdy zasním. A tak vidím před očima strážní domek, jak z něj vyjde pantáta s praporkem, otočí několikrát klikou, stáhne závory a jde zpátky, aby si na plotně dohřál oběd. Přednosta mu cinknul zvonkem, že ten náklad už jede a za pár minut se sem snad došourá. Určitě má čas ještě trochu ty brambory v hrnci promíchat. Až to přejede, zase zatočí klikou a pustí těch pár aut, co tu zatím stojí. Mezitím třeba mlékař vyleze od volantu, nakoukne a popřeje dobrou chuť. Však ono to chvíli potrvá, než se ten náklad proplazí, proč zatím neprohodit pár slov? Vždyť se tu tak potkáváme léta. Až jsou závory zase nahoře, zlehka se vyhoupne zpátky, zamává na pozdrav a jede zase dál. Krásný sen, taková idylka, vzácný okamžik, kdy se čas skoro zastavil. Plyne si jen tak pozvolna v čekání, až zvednutá závora zase pustí běh života dál. Jelikož každý sen končí probuzením, mohl by v tuto chvíli místo budíku zaznít klakson nervózního očekávání, kdy už se konečně ten červenobílý nesmysl zvedne, aby bylo možno letět zase dál vstříc termínům, úkolům, na minutu přesnému jízdnímu řádu života. Po krásném snu tak zůstane jen otázka: „Proč?“ Proč neumíme v poklidu čekat, proč si neumíme vychutnat ten okamžik očekávání jako čas pokoje, zklidnění?

Možná se ten můj sen poněkud neshoduje s tím, co jsme dnes četli. Lépe než mlékař mluvící se závorářem, by se hodil obraz závodníka čekajícího s nohou na plynu, až se cesta uvolní. To je přeci obraz připravenosti, bdělosti. Žádné zdržování se, rozptylování hovorem s jakýmsi pantátou. Být připraven, znamená být v pohotovosti, sotva zazní nějaký signál, tak rychle reagovat. Jen si představme, jak by dopadl brankář, kdyby pozorně nesledoval hru a jen tak pohodově se bavil s obráncem či rozhodčím? Asi by toho moc nechtyl. Očekávání není přeci žádná idylka, je to okamžik vrcholného soustředění. Vždyť to zde také zaznělo. Každý má svou práci, své místo, a právě na těch místech by je měl také Pán najít, až se vrátí. Místo závoráře je s praporkem u kolejí a ne lžící u plotny, řidič má sedět za volantem a ne klábosit u dveří strážního domku. To dává přeci smysl. Přesto se mi s tím zasněným obrazem nechce loučit. Přesto mi nesedí ta nervózní atmosféra čekající jen na tu jednu jiskru, aby mohla vybuchnout. Bdělost a očekávání přeci není to samé, jako nervózní let životem. Nedokáže snáze ten pokojný obraz vnímat své okolí, než soustředěný průlet zaměřený jen úzce na jeden bod? Možná, že ano. Možná na tom přeci jen něco bude. To, co se nám zdá rozptylující, může být na druhou stranu právě tou nejlepším náplní očekávání.

Výzva k bdělosti v Markově evangeliu je poměrně strohá. To nejdůležitější, co se v textu dočteme, je potřeba bdít, protože nevíme, kdy nastane okamžik příchodu Páně. Celý dům je v tom podobenství v pohotovosti, protože nevědí, kdy přijde pán, který se bude zajímat o jejich činnost, o to, zda ji dělají správně. Ale je zde přeci jen jedna otázka. Co je tou činností? Z výzvy k bdělosti se dá usoudit, že se vše vztahuje k jeho příchodu. Což má svoji logiku. Vrátný musí být v pohotovosti, protože je třeba otevřít dveře. Jistě i další služebníci musejí být připraveni zajistit, co je potřeba, když se jejich pán vrátí. Chce se převléct, najíst, napít. Jenže tady se píše, že opustí dům, což není jen brána, ložnice a jídelna. Dům je třeba pojmut jako větší funkční celek. V něm pán dává každému služebníku určitou pravomoc. Rozděluje práci, aby dům fungoval i bez něj. Četli jsme, že dal každému odpovědnost za jeho práci. Doslova se dá mluvit o moci, pravomoci. Takže to bdění není vázáno jen na to, aby se měl ten pán jak dostat domů, případně, aby o něj bylo postaráno. Při jeho návratu má dům fungovat, jako by neodcestoval. To posouvá otázku bdění ještě trochu hlouběji, než jen k tomu, že náhle může přijít vyúčtování a ten, nebo ten bude spát. Aby je nenalezl spící se nemusí týkat doslova toho, že budou ležet v posteli a odpočívat. Spánek je stav, který má v lidském životě jistě mnoho podob.

Trochu se vrátím takovou otázkou k líčení na počátku. Kdo pravděpodobněji usne a propásne okamžik vytažení závor, pokud se vše potáhne déle, než je obvyklé? Nebude to spíše soustředěný závodník s nohou na plynu, než mlékař mluvící se závorářem? Když něco stojí hodně sil, brzy to člověka unaví a vyčerpá. Při soustředěném pohledu na závory se oči rychleji unaví, než při onom zdánlivém rozptýlení. To jen taková malá vsuvka o tom, že spánek může přijít lehce i tehdy, když je člověk na svém místě. A naopak, i když není tam, kde by se dalo čekat, může být stále bdělý. To si můžeme zpětně promítnout i k těm služebníkům, o kterých mluví Ježíš. Jistě tedy nejde o to, aby ani nezamhouřili oka v panické hrůze, kdy se objeví jejich pán. Takovou věc od nich nikdo nežádá. Bdělost více než s nespáním souvisí s tím, že dostal každý svůj díl zodpovědnosti, svou určitou moc nad některou oblastí v provozu onoho domu.

V Markově evangeliu má tento text zajímavou souvislost. Je na konci většího souboru vyprávění o příchodu posledního času. Dál už pak následuje pašijní příběh. Řekněme, že těmito slovy o výzvě k bdělosti končí Ježíšova slova k učedníkům před vyvrcholením jeho pozemského působení. Je to poslední odkaz ve chvíli, kdy je ještě se svými učedníky jako jejich Mistr, učitel. Tato okolnost propůjčuje těmto slovům obzvláštní místo v dalším pokračování Ježíšova díla. I když je pozornost tohoto textu, stejně jako předcházejících, soustředěna na okamžik příchodu, přesto mi tam stále sklouzává mysl i k té chvíli odchodu. Pán odchází. Stejně jako odchází v tuto chvíli Ježíš. V následujících textech je vydán radě, ukřižován, vzkříšen a oslaven odchodem ke svému Otci. Ježíšovi učedníci zůstávají, aby pečovali o tento dům, o Ježíšovo společenství. Každý má svěřenu nějakou oblast, má moc, sílu. To je hodně důležité. Při svém odchodu nezanechává bezradné, bezmocné stádečko, které by nedokázalo nic dělat. Zanechává společenství, které má vše potřebné, aby obstálo, aby udrželo při dalším životě jeho

dílo. I když to samozřejmě učedníci asi v dané chvíli zrovna takto nevnímají, je to pro ně docela zásadní moment, který ukazuje právě na způsob očekávání druhého příchodu. Tento způsob očekávání se pak promítá i do našeho života, našeho následování.

Slavíme počátek Adventu, což znamená, že Pán se ještě nevrátil, že ona doba potřebné bdělosti a připravenosti se poněkud protahuje. Dozajista nám asi vrtá hlavou, jak se sami máme k tomu příchodu postavit, jakým způsobem očekávat onen moment, abychom ho nepropásli, abychom obstáli, abychom nespali, ale bděli? Jak zůstat bdělým učedníkem? Jeden způsob je v napjaté pozornosti upřené dopředu, v napnutí svých sil, abychom už třeba jen v nějakém náznaku zachytili přibližný čas Ježíšova příchodu. To by nám asi docela pomohlo, ale je to vlastně nesmysl. Je to ten závodník s nohou na plynu u závor. Chvíli se to dá zvládnout, ale s postupujícím časem taková silná pozornost přejde. Pokud neusne, tak se začne bavit jinak, až nakonec očekávaný okamžik přehlédne. I takto můžeme jako církve fungovat. Můžeme mít pohled upřený do nebes, žít životem, který je odtržený od tohoto světa. Nohy sice na zemi, ale hlava v nebi. Můžeme se soustředit na silné duchovní zážitky, žít od jednoho takového prožitku ke druhému. Můžeme se udržovat stálým povzbuzováním, jak je nebe blízko a jak už jen chvilku stačí vzdorovat nástrahám tohoto světa. Jak dlouho takové nasazení ale vydrží? Co se stane, když síly dojdou? Z nadšení a radosti se stane rutina, až jednou zjistíme, že v těch silných slovech očekávání už nějak chybí víra, je to jen vyjádření určité pózy. Když už tak nějak musí společenství stále samo sebe přesvědčovat, že vlastně je stále tím společenstvím věřícím v Boží moc v jeho životě, je cosi špatně. Něco chybí. Tak nějak není na svém místě, i když stojí ve střehu s nohou na plynu. Ty závory už ale nevnímá, už to nejde. Boží moc nás nevede k tomu, abychom letěli tímto světem zahledění dopředu k jakémusi jen mlhavě viditelnému cíli. Máme mít pohled upřený na Ježíše, jak vyzývá apoštol Pavel. Jenže Ježíš není mlhavý obzor v dáli. Je v mnoha bližních okolo nás. Proto i to zaměření očekávání nabírá jiných rozměrů. A tak se znovu vracím k idylce u těch stažených závor. Tento způsob očekávání je mi zkrátka takový blízký. Nejsme izolované body zahleděné jen na sebe, ale tvoříme společenství. To nejde bez komunikace, bez přerušení toho svého běhu životem, abychom se mohli setkávat s ostatními. Ježíš nám přeci uložil, abychom nesli světu jeho evangelium. Dal nám, abychom s lidmi mluvili, abychom je posilovali, naslouchali, modlili se za ně. V tom všem vidím to zastavení mlékaře a závoráře u stažených závor. A tím pádem i výzvu pro nás jako církve očekávající příchod svého Pána. Naše bdělost je v tom, když konáme svěřené dílo. Je v tom, když místo netrpělivého sprintu někam dál a dál se zastavíme, abychom třeba naslouchali, abychom poznávali životy lidí okolo nás a přinášeli do nich slovo naděje. Když přijde Pán a uvidí, že právě toto činíme, shledá nás bdělé, i když zrovna budeme podřimovat u nudného kázání a snít o idylce u stažených závor.

Pane Ježíši, děkujeme, že v radosti a pokoji dáváš našim životům abychom v nich čekali na tvůj příchod. Dávej nám pokoj, se kterým budeme moci být svědky tvého evangelia všem, kdo zápasí sami se sebou, kdo místo krásy tvého díla vidí jen mlhu, kdo jsou sevřeni nejistotou, zda před tebou jednou obstojí. Dej nám v radosti konat tvé dílo v našem světě.

neděle 3.prosince 2017

Napsal uživatel Vlastislav Stejskal
Středa, 13 Březen 2019 15:21 -

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }